

Микола Мирошніченко – аспірант кафедри початкової і професійної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, Україна.

Коло наукових інтересів: педагогіка, музичне мистецтво, професійна освіта, диригентсько-виконавська підготовка, методика роботи з оркестром народних інструментів.

 myroshnychenko.ms@gmail.com

 <https://orcid.org/0009-0008-0471-8972>

УДК 378.02.3:785.8 (043.2)

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2026-2-215-221>

Подано до редакції: 31.03.2026

Прийнято після рецензування: 22.04.2026

Затверджено до друку: 11.05.2026

Опубліковано: 29.05.2026

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА УЧНІВСЬКОГО ОРКЕСТРУ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Анотація. Статтю присвячено комплексному аналізу особливостей діяльності керівника учнівського оркестру народних інструментів в умовах сучасної української музичної освіти. Визначено, що в контексті збереження національної культурної спадщини та інтеграції у світовий мистецький простір учнівські оркестри відіграють ключову роль у формуванні національної ідентичності та патріотичних цінностей молоді. Досліджено багатовимірний характер професійної діяльності керівника, який поєднує музично-виконавські, педагогічні, методичні, організаційно-управлінські та культурно-просвітницькі аспекти. Особливу увагу приділено специфіці роботи з народними інструментами, що вимагає глибоких знань їхньої конструкції, тембрових особливостей, виконавських традицій, а також майстерності балансування різноманітного звучання та адаптації до різного рівня підготовки учнів. Виокремлено ключові методологічні виклики, пов'язані з інструментальним складом оркестру. Показано, що успішна діяльність керівника вимагає не лише забезпечення технічної злагодженості кожної групи, а й досягнення оптимального динамічного співвідношення між інструментами, які мають значні розбіжності в гучності. Крім того, наголошується на психолого-педагогічних аспектах роботи, включно з індивідуальним підходом до кожного учня, мотивацією до навчання, формуванням колективної злагодженості та розвитком соціальних навичок. Обґрунтовано необхідність поєднання збереження автентичних виконавських традицій із творчим переосмисленням народної музики для її актуалізації в сучасному освітньому та культурному середовищі. Висвітлено психолого-педагогічні аспекти діяльності керівника, спрямовані на мотивацію учнів, формування позитивної атмосфери в колективі та розвитку особистості. Зроблено висновок, що ефективність роботи керівника визначається його здатністю гармонійно інтегрувати професійну компетентність, педагогічну майстерність і культурно-просвітницьку місію задля розвитку української музичної спадщини.

Ключові слова: керівник оркестру; учнівський оркестр; народні інструменти; музичне виховання; диригентська діяльність; педагогіка.

Постановка проблеми. Сучасна українська музична освіта стоїть перед викликом ефективного поєднання збереження унікальної національної культурної спадщини та інтеграції у глобальний мистецький простір. В умовах цих трансформаційних процесів, формування національної ідентичності, патріотизму та глибокої поваги до рідної культури серед молодого покоління набуває особливого значення. Одним із найпотужніших засобів реалізації

цих завдань є учнівські оркестри народних інструментів, які постають не лише платформами для музичного розвитку, а й центрами культурно-просвітницької роботи.

Ключова роль у забезпеченні ефективності та успішності цих колективів належить керівнику. Проте діяльність керівника учнівського оркестру народних інструментів є надзвичайно багатогранною та складною, вимагаючи інтеграції специфічних музично-виконавських, педагогічних, методичних, організаційно-управлінських та культурно-просвітницьких компетенцій. На відміну від керівників академічних колективів, фахівці, що працюють із народними інструментами, стикаються з унікальними викликами, зумовленими конструктивними та тембральними особливостями інструментів, розмаїттям виконавських технік, потребою у балансуванні різноманітного звучання, роботою з учнями різного віку та рівня підготовки, а також необхідністю одночасного збереження автентичних традицій та їхнього творчого переосмислення в сучасному контексті.

Існує нагальна потреба в систематизації та глибокому аналізі особливостей діяльності керівника учнівського оркестру народних інструментів. Попри визнання важливості народно-інструментального мистецтва та оркестрового колективу як такого, професійна підготовка та методична підтримка керівників, які працюють у цьому специфічному полі, часто не повною мірою враховує всі згадані вище складові. Недостатньо розробленими залишаються питання цілісної методики роботи з різновіковими та різнорівневими дитячими колективами, що оперують унікальним інструментарієм, а також балансування між збереженням автентичності та пошуком нових форм репрезентації народної музики.

Таким чином, проблема полягає в необхідності комплексного осмислення та наукового обґрунтування багатогранної професійної ролі керівника учнівського оркестру народних інструментів, виявлення ключових компетенцій, що забезпечують його ефективну діяльність, та розроблення методичних рекомендацій, спрямованих на підвищення художнього рівня колективів, формування національної свідомості учнів та збереження української музичної спадщини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання музичної освіти, оркестрової справи та збереження національної культурної спадщини є об'єктом постійної уваги вітчизняних і зарубіжних дослідників. Аналіз останніх публікацій свідчить про наявність значного наукового доробку в суміжних галузях, проте комплексне розроблення проблематики діяльності керівника учнівського оркестру народних інструментів, що поєднує всі її багатогранні аспекти, залишається недостатньо висвітленим.

У наукових працях з музичної педагогіки (О. Олексюк, Г. Падалка, Т. Потапчук (2023), О. Рудницька та ін.) розглядаються загальні принципи навчання музики, розвиток музичних здібностей, психологічні аспекти роботи з колективом, методика репетиційної діяльності та питання диригентської техніки. Ці дослідження формують важливе теоретичне підґрунтя для осмислення педагогічних і виконавських аспектів діяльності керівника музичного колективу. Водночас у більшості з них недостатньо враховуються специфіка народно-інструментального виконавства та особливості функціонування національного інструментарію.

Процес взаємодії диригента з оркестровим колективом відображено в низці психолого-педагогічних досліджень С. Виткалова (2023), В. Жукова (2024), М. Малахової (2021), Т. Пляченка (2013), в яких акцентується увага на особливостях комунікації між керівником і виконавцями, формуванні сприятливого психологічного клімату в колективі та впливі диригентської діяльності на художньо-творчий результат. У наукових працях підкреслюється, що диригент виступає не лише організатором і музичним лідером, а й педагогом, який формує в учнів систему художньо-естетичних цінностей, розвиває їхню здатність до спільної творчої діяльності та забезпечує гармонійний розвиток особистості у процесі колективного музикування.

Отже, у наявних дослідженнях спостерігається фрагментарність: окремі аспекти діяльності керівника учнівського оркестру народних інструментів висвітлені в різних галузях знань, але бракує цілісної концепції, що інтегрувала б музично-виконавську, педагогічну, психологічну, методичну та культурно-просвітницьку складові. Відсутність комплексного підходу до вивчення цієї проблематики створює методологічний дефіцит у підготовці фахівців та практичній діяльності керівників, що, у свою чергу, може знижувати ефективність учнівських

народно-інструментальних колективів у сучасному освітньому та культурному просторі. Це обґрунтовує актуальність нашого дослідження.

Мета статті – розкриття специфіки діяльності керівника учнівського оркестру народних інструментів як багатогранного фахівця, який забезпечує ефективну реалізацію мистецького та виховного потенціалу колективного музикування.

Методи дослідження. У роботі застосовано комплекс взаємодоповнюваних методів: теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація наукових джерел), емпіричні (спостереження, аналіз педагогічної практики, експертне оцінювання) та порівняльно-аналітичні, що забезпечили всебічне вивчення проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до керівництва учнівським оркестром народних інструментів. Використання системного й діяльнісного підходів дало змогу розкрити досліджуване явище як цілісну педагогічну систему у взаємозв'язку її теоретичних, методичних і практичних складових.

Результати та обговорення. Сучасна музична освіта перебуває на етапі активного переосмислення свого змісту та завдань у контексті збереження національної культурної спадщини й водночас інтеграції у світовий мистецький простір. В умовах глобалізаційних процесів особливого значення набуває формування у підростаючого покоління глибокого розуміння і любові до національної музики, що втілює духовні цінності, історичну пам'ять та культурну ідентичність народу. Одним із найефективніших засобів цього процесу є діяльність учнівських оркестрів народних інструментів, які стають не лише навчально-творчими колективами, а й важливими осередками культурно-просвітницької роботи.

У цьому контексті особливу роль відіграє керівник оркестру, від професіоналізму якого залежать художній рівень виконання, мотивація учнів, злагодженість колективу та збереження самобутності народно-інструментального мистецтва. Діяльність керівника учнівського оркестру народних інструментів має багатовимірний характер і поєднує музично-виконавський, педагогічний, методичний, організаційно-управлінський та культурно-просвітницький аспекти. При цьому робота саме з народними інструментами накладає на керівника специфічні вимоги, які визначаються особливостями звучання, конструкції та виконавської техніки цих інструментів, їхньою роллю в оркестрі, а також необхідністю збереження автентичності й традиційності у поєднанні із сучасними тенденціями розвитку музики.

Особливості керівництва учнівським оркестром народних інструментів зумовлені багатьма чинниками: різновіковим і різнорівневим складом учасників, потребою у балансуванні тембрів та гучності, специфікою репертуару, складністю ансамблевої злагодженості, а також психологічними особливостями взаємодії з дітьми і підлітками. Керівник має бути не лише диригентом у традиційному розумінні, а й педагогом, психологом, методистом, організатором та просвітником.

Діяльність керівника учнівського оркестру народних інструментів – це багатогранний процес, що вимагає поєднання музичних, педагогічних, організаційних та психологічних навичок. Однак, на відміну від керівників академічних оркестрів чи інших музичних колективів, робота з оркестром народних інструментів має особливості та специфіку, зумовлені низкою факторів. Ці фактори охоплюють специфіку народних інструментів, їхнє темброве різноманіття, виконавські традиції, особливості репертуару, роботу з дитячим колективом та необхідність збереження і розвитку української музичної культури.

Перша і, мабуть, найважливіша особливість діяльності керівника оркестру народних інструментів полягає у знанні та розумінні специфіки кожного інструмента, що входить до складу оркестру. Народні інструменти, на відміну від академічних, мають унікальну історію, конструкцію, техніку гри та звуковидобування. Українські народні інструменти вирізняються широкою палітрою тембрів – від дзвінкої бандури та цимбалів до м'яких звуків сопілки та трембіти, від насиченого басу кобзи до яскравого звучання скрипки-прима. Важливим завданням керівника оркестру є вміле використання тембрового багатства задля створення яскравих і колоритних оркестрових звучань. Це вимагає глибокого знання можливостей кожного інструмента, вміння добирати відповідні тембри для різних музичних фрагментів і знаходити баланс між звучанням різних груп інструментів (Дудник, 2025, с. 64).

Методика роботи керівника учнівського оркестру народних інструментів великою мірою визначається інструментальним складом колективу. Традиційно до нього входять струнно-щипкові інструменти (бандури, домри, балалайки), духові народні інструменти (сопілки, трембіти, сурми, кларнети в обробках для народного оркестру), ударні інструменти (бубни, тарілки, малий барабан), а також акордеони й баяни, які забезпечують гармонічний фундамент. Кожна група інструментів має власні технічні та темброві особливості, що накладає відбиток на роботу керівника.

Різноманітність інструментального складу зумовлює необхідність глибокого розуміння виконавських можливостей. У цьому контексті особливої уваги потребують специфічні навички та прийоми гри на народних інструментах, які великою мірою відрізняються від техніки виконання на академічних інструментах. Наприклад, бандура має унікальний спосіб звуковидобування – брязкання та щипки, цимбали – удари молоточками, сопілка – аплікатуру пальців, а кобза – специфічне перебирання струн. Керівник оркестру повинен мати знання про ці техніки та вміти їх ефективно передавати учням. Це передбачає демонстрацію правильної постановки рук, навчання специфічних прийомів гри, допомогу в подоланні технічних труднощів та розвиток музичної виразності. Разом із тим робота керівника не обмежується лише ознайомленням учнів із характерними техніками гри: важливим є також уміння організувати цілеспрямовану роботу над специфічними завданнями кожної інструментальної групи.

У струнно-щипкових інструментах важливо домогтися точності інтонування, рівності звуку в унісонних епізодах і м'якого тембрового злиття у поліфонічних фрагментах. Для цього керівник застосовує спеціальні вправи на злагоджене звуковидобування, роботу над однотипними штрихами та синхронне виконання арпеджіо. У духових інструментів особливої уваги потребує питання дихання та артикуляції, оскільки саме від цього залежать виразність мелодичних ліній і темброва стабільність звучання. Керівник оркестру повинен уміти організувати репетиційний процес так, щоб кожна група відпрацьовувала свої специфічні завдання, але в підсумку всі учасники колективу діяли як єдиний ансамбль. Проте навіть за умов технічної злагодженості постає інша не менш важлива проблема – досягнення оптимального динамічного співвідношення між групами інструментів.

Особливу складність становить балансування звучання в оркестрі. Народні інструменти часто мають значні розбіжності в гучності. Наприклад, звучання баяна або акордеона здатне «перекрити» більш тихі сопілки чи домри, якщо керівник не приділить уваги правильному розподілу динамічних акцентів. Тут важливими є не лише художнє чуття керівника, а і його знання акустики та можливостей конкретних інструментів. Однак навіть за ідеально вибудованого балансу звуку суттєвим залишається ще один аспект – різний рівень підготовки учнів.

У складі учнівського оркестру народних інструментів часто трапляються учні з різним рівнем підготовки та володіння інструментом. Хтось уже має певний досвід гри, а хтось починає з нуля. Важливо, щоб керівник враховував цей фактор та застосовував індивідуальний підхід до кожного учня. Це може передбачати проведення індивідуальних занять, добір репертуару різної складності, використання диференційованих завдань і створення умов для спільного виконання творів учнями з різним рівнем підготовки (Виткалов, 2023, с. 23).

Водночас однією з ключових особливостей діяльності керівника оркестру народних інструментів є збереження та розвиток українських виконавських традицій. Народна музика – живий організм, який передається з покоління в покоління та постійно збагачується новими елементами. Важливо мати знання про різні регіональні стилі та виконавські манери, забезпечувати відтворення автентичного звучання народної музики та передавати ці навички учням. До обов'язків диригента також належить робота з автентичним фольклорним матеріалом – піснями, танцями, інструментальними мелодіями, що передбачає вивчення нотних записів, аудіо- та відеоматеріалів, консультації з фольклористами та виконавцями народної музики. Значущим є не лише точне виконання творів, а й розуміння їхнього історичного та культурного контексту, а також ролі народної музики в житті українського народу. Необхідно, щоб керівник оркестру не лише відтворював народну музику, а й усвідомлював її історичний та культурний контекст і значення для української спільноти.

Збереження автентичності не означає копіювання старих зразків. Керівник оркестру має організувати навчальний процес так, щоб учні могли розвивати власний виконавський стиль і переосмислювали народну музику. Це може передбачати експерименти з аранжуванням, імпровізацією, використання сучасних музичних засобів. Головне – щоб ці експерименти не суперечили духу та характеру народної музики, а навпаки – збагачували її та робили її цікавішою для сучасного слухача. Репертуар учнівського оркестру народних інструментів має особливості, які потрібно враховувати при його формуванні. З одного боку, репертуар має відповідати віковим особливостям та рівню підготовки учнів, бути цікавим та мотивуючим. З іншого боку, він повинен відображати багатство та різноманітність української народної музики, знайомити учнів з найкращими зразками народної інструментальної творчості. Репертуар оркестру повинен включати як традиційні народні твори (пісні, танці, інструментальні п'єси), так і сучасні обробки народних мелодій, твори сучасних композиторів, написані для народних інструментів. Важливо знайти баланс між цими двома напрямками, щоб зберегти та популяризувати народну музику, а водночас зробити її більш актуальною та цікавою для молоді.

Тому при виборі репертуару варто враховувати склад оркестру, наявність певних інструментів та рівень володіння ними учнів. Важливо добирати твори, які дають змогу максимально використати можливості оркестру та розкрити потенціал кожного інструмента. Аранжування народних мелодій для оркестру – важлива частина роботи керівника. Аранжування допомагає адаптувати твір до складу оркестру, врахувати технічні можливості учнів та створити цікаве й колоритне звучання. Наставник оркестру має володіти навичками аранжування, вміти писати партитури, враховувати тембральні особливості інструментів і використовувати різні оркестрові прийоми.

Робота з учнівським оркестром має специфіку, зумовлену віковими особливостями учнів. Керівник виступає не лише музикантом та педагогом, а й психологом, який здатний знаходити підхід до кожного учасника колективу, мотивувати його до навчання та формувати дружню й творчу атмосферу. Як слушно зазначає В. Жуков (2024), керівник учнівського оркестру, поєднує в собі ролі диригента, лідера, митця й вихователя, він має володіти розвинутою емоційною чутливістю, багатою уявою та здатністю до образно-асоціативного мислення. Саме ці риси забезпечують ефективність естетичного виховання учнів, сприяють їхньому інтелектуальному, емоційному та творчому розвитку.

Кожний учень – унікальна особистість, зі своїми здібностями, інтересами та характером. Робота керівника оркестру передбачає врахування індивідуальних особливостей кожного учня, віднаходження до нього підходу, допомогу в розкритті його потенціалу. Це може включати індивідуальні заняття, добір завдань різної складності, заохочення до творчості та підтримку у вирішенні проблем.

Науково обґрунтованим є твердження, що колективне музикування на народних інструментах потужно впливає на розвиток особистості дитини. Воно сприяє формуванню когнітивних здібностей, концентрації уваги, пам'яті, дрібної моторики, координації рухів. Паралельно розвиваються соціальні навички: уміння взаємодіяти в команді, слухати інших, підлаштовуватися під загальний ритм і темп. У процесі спільної роботи над музичним твором діти вчать не лише музичної дисципліни, а й міжособистісної толерантності, взаємоповаги та підтримки.

Важливо створити атмосферу зацікавленості та позитивної мотивації, щоб учні хотіли грати в оркестрі, навчатися нового та досягати успіхів. Очільник оркестру може використовувати різні методи мотивації: похвалу, заохочення, організацію концертів та виступів, залучення учнів до творчого процесу.

Диригент має забезпечувати створення дружніх стосунків між учнями, розвивати в них почуття відповідальності за спільний результат, вміння працювати в команді. Це передбачає організацію спільних заходів, репетицій, концертів, а також використання інтерактивних методів навчання та ігор.

У цьому аспекті учнівський оркестр народних інструментів постає не лише музичним колективом, а й важливим осередком української культури. Його керівник відіграє провідну роль у збереженні та популяризації народно-музичної спадщини, у вихованні патріотизму та формуванні національної самосвідомості молоді.

Оркестр народних інструментів може стати важливим інструментом пропагування української музики в школі, громаді, країні. Наставник музичного колективу повинен організувати концерти, виступи, брати участь у фестивалях та конкурсах, щоб продемонструвати красу та багатство української народної музики. Заняття в оркестрі народних інструментів сприяють вихованню патріотизму та національної самосвідомості учнів. Керівник оркестру може використовувати музику як інструмент виховання, розповідати учням про історію української музики, про видатних українських композиторів та виконавців, про роль народної музики в житті українського народу.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Проведене дослідження дає змогу зробити висновок, що діяльність керівника учнівського оркестру народних інструментів є складним багаторівневим процесом, який потребує поєднання глибоких музично-теоретичних знань, виконавських умінь, психолого-педагогічної компетентності та управлінських навичок. Його професійна майстерність полягає не лише у володінні диригентською технікою чи організації репетиційного процесу, а й у здатності створювати сприятливий соціально-психологічний клімат у колективі, формувати творчу мотивацію учнів, розвивати їхню індивідуальність і любов до народної музики.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаються в розробленні моделі професійної підготовки керівників учнівських оркестрів народних інструментів у закладах вищої освіти, створенні методичних рекомендацій щодо організації навчально-репетиційного процесу, удосконаленні змісту освітніх програм із музичного мистецтва відповідно до сучасних освітніх стандартів і запитів культурного середовища. Важливим напрямом подальших досліджень є також вивчення психолого-педагогічних чинників формування лідерських якостей майбутнього диригента та розроблення інноваційних технологій розвитку творчого потенціалу студентів у процесі навчання диригентсько-оркестрової діяльності.

Використані джерела

- Виткалов, С. (2023). Особливості комунікативної взаємодії диригента та учасників оркестрового колективу. *Іноватика у вихованні*, (17), 18–26. <https://doi.org/10.35619/iiu.v1i17.530>
- Дудник, Є. І. (2025). Гра в оркестрі як засіб колективного музикування. *Південноукраїнські мистецькі студії*, (2), 61–65. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-2.10>
- Князев, В. Ф. (2024). Особливості навчально-творчої діяльності в інструментальному ансамблевому колективі. *У Наука та освіта як фактори соціально-економічного розвитку* (с. 115–117). <https://research.europe.org/wp-content/uploads/2024/11/re-29.10.2024.pdf#page=115>
- Малахова, М. О. (2021). Особливості фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в навчальних народно-інструментальних колективах. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 1(79), 187–191. <https://doi.org/10.31392/npu-nc.series5.2021.79.1.40>
- Пастушок, Т. (2024). Методичні аспекти роботи диригента з дитячим оркестровим колективом у контексті модернізації музичної освіти в Україні. *Іноватика у вихованні*, 1 (19), 126–133. <https://doi.org/10.35619/iiu.v1i19.623>
- Пляченко, Т. М. (2013) Професійна діяльність керівника музично-інструментального колективу. Київ: Київський університет імені Б. Грінченка.
- Потапчук, Т. (2023). Особливості професійної діяльності майбутнього диригента оркестрового колективу. *Іноватика у вихованні*, (17), 103–111. <https://doi.org/10.35619/iiu.v1i17.538>
- Чжунбо, Хуан, Жуков, В. П. (2024) Психолого-педагогічний аспект в роботі керівника навчального оркестру. *У Наука та освіта в дослідженнях молодих учених* (с. 60–61). <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e8cb2a21-b0ba-468a-bfbf-1484d5538e39/content>

References

- Vytkalov, S. (2023). Osoblyvosti komunikativnoi vzaiemodii dyryhenta ta uchasnykiv orkestrovoho kolektyvu. *Innovatyka u vykhovanni*, (17), 18–26. <https://doi.org/10.35619/iiu.v1i17.530> (in Ukrainian).
- Dudnyk, Ye. I. (2025). Hra v orkestri yak zasib kolektyvnoho muzykuvannia. *Pivdenoukrainski mystetski studii*, (2), 61–65. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-2.10> (in Ukrainian).

- Kniaziev, V. F. (2024). Osoblyvosti navchalno-tvorchoi diialnosti v instrumentalnomu ansamblevom kolektivni. In *Nauka ta osvita yak faktory sotsialno-ekonomichnoho rozvytku* (s. 115–117). <https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2024/11/re-29.10.2024.pdf#page=115> (in Ukrainian).
- Malakhova, M. O. (2021). Osoblyvosti fakhovoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva v navchalnykh narodno-instrumentalnykh kolektyvakh. *Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 1(79), 187–191. <https://doi.org/10.31392/npu-nc.series5.2021.79.1.40> (in Ukrainian).
- Pastushok, T. (2024). Metodichni aspekty roboty dyryhenta z dytyachym orkestronym kolektyvom u konteksti modernizatsii muzychnoi osvity v Ukraini. *Innovatyka u vykhovanni*, 1 (19), 126–133. <https://doi.org/10.35619/iuu.v1i19.623> (in Ukrainian).
- Pliachenko, T. M (2013) *Profesiina diialnist kerivnyka muzychno-instrumentalnoho kolektyvu*. Kyiv: Kyivskiy universytet imeni B. Hrinchenka (in Ukrainian).
- Potapchuk, T. (2023). Osoblyvosti profesiinoy diialnosti maibutnoho dyryhenta orkestrynoho kolektyvu. *Innovatyka u vykhovanni*, (17), 103–111. <https://doi.org/10.35619/iuu.v1i17.538> (in Ukrainian).
- Chzhunbo, Khuan, & Zhukov, V. P. (2024) Psykholoho-pedahohichni aspekt v roboti kerivnyka navchalnoho orkestru. In *Nauka ta osvita v doslidzhenniakh molodykh uchenykh* (pp. 60–61). <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e8cb2a21-b0ba-468a-bfbf-1484d5538e39/content> (in Ukrainian).

Mykola Myroshnychenko – PhD student at the Department of Primary and Professional Education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine.

Research interests: pedagogy, musical art, professional education, conducting and performance training, methodology of working with a folk instrument orchestra.

SPECIFIC FEATURES OF THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A STUDENT FOLK INSTRUMENT ORCHESTRA CONDUCTOR

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the specific features of the professional activity of a student folk instrument orchestra conductor within the context of contemporary Ukrainian music education. It has been established that, in the context of preserving national cultural heritage and integrating into the global artistic space, student orchestras play a crucial role in shaping young people's national identity and patriotic values. The multifaceted nature of the conductor's professional activity, which integrates performing, pedagogical, methodological, organizational and managerial, as well as cultural and educational dimensions, is examined.

Particular attention is paid to the specifics of working with folk instruments, which requires in-depth knowledge of their construction, timbral characteristics, and performance traditions, as well as the ability to balance heterogeneous sonority and adapt to varying levels of students' training. Key methodological challenges related to the instrumental composition of the orchestra are identified. It is demonstrated that the conductor's effective work requires not only ensuring the technical cohesion of each instrumental group but also achieving an optimal dynamic balance among instruments with significant differences in volume.

In addition, emphasis is placed on the psychological and pedagogical aspects of the conductor's activity, including an individualized approach to students, motivation for learning, the formation of ensemble cohesion, and the development of social skills. The necessity of combining the preservation of authentic performance traditions with the creative reinterpretation of folk music for its renewal within the contemporary educational and cultural environment is substantiated. The psychological and pedagogical dimensions of the conductor's work aimed at fostering student motivation, creating a positive ensemble climate, and supporting personal development are highlighted.

It is concluded that the effectiveness of the conductor's professional activity is determined by the ability to harmoniously integrate professional competence, pedagogical mastery, and a cultural-educational mission aimed at the development of Ukrainian musical heritage.

Keywords: orchestra conductor; student orchestra; folk instruments; music education; conducting; pedagogy.